

vysvědčením, že obviněný nemůže býti činěn zodpovědným za své činy; netvrdí ani, že obviněný pozbyl svéprávnosti a že jedná za něho jako jeho oprávněný zákonný zástupce. Jeho stížnost, správně odvolání, bylo tudíž odmítnouti jakožto podané osobou k tomu neoprávněnou, a to podle § 50 kár. statutu bez ústního líčení po slyšení generálního prokurátora.

Čís. 174 dis.

Porušení povinnosti povolání, nikoliv i zlehčení cti a vážnosti stavu, nevynaložil-li advokát, sepisuje poslední pořízení, dostatečnou bedlivost a zavinil-li neplatnost posledního pořízení, dav je podepsati nezpůsobí lým svědkem.

(Rozh. ze dne 15. září 1933, Ds II 5/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie po ústním neveřejném líčení odvolání zástupce moravské advokátní komory v Brně z nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 12. března 1932, jímž byl obviněný zproštěn z obvinění z porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, částečně vyhověl a napadený nález změnil v ten rozum, že obviněný je vinen kárným přečinem porušení povinnosti povolání, jehož se dopustil tím, že, sepisuje poslední pořízení Kateřiny D-ové ze dne 6. února 1928, dal je, nešetře náležitosti svědomitosti, podepsati manželkou universálního dědice Arnoštou M-ovou jako svědkyní, čímž zavinil neplatnost posledního pořízení. Nevyhověl však odvolání, pokud v jednání obviněného nebyl zároveň spatřován i kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu a nález kárné rady v tomto směru potvrdil.

Důvody:

Není sporné, že obviněný dne 6. února 1928 na žádost Kateřiny D-ové sepisoval poslední pořízení, v němž D-ová ustanovuje universálním dědicem svého schovance Bohumila M-a, že poslední pořízení podepsala jako svědkyně též Arnošta M-ová, manželka dědice, a že tím zaviněna byla neplatnost posledního pořízení, hledíc k ustanovení § 594 obč. zák. Obviněný hájil se tím, že Arnoštu M-ovou neznal, že ji tehdy viděl ve své kanceláři po prvé, že bezprostředně před sepsáním testamentu předčítal zákonné ustanovení § 594 obč. zák. a výslovně prý na to upozornil, že svědky poslední vůle nesmí býti také mezi jiným příbuzní dědice, a že Arnošta M-ová se ani slovem o tom nezmínila, že je manželkou M-a, kterého D-ová ustanovovala dědicem. Kárná rada advokátní komory uvěřila této obhajobě obviněného a osvobodila ho od obžaloby pro přečin porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, neshledavši v jeho postupu ani v objektivním ani v subjektivním smyslu vinu v tom neb onom naznačeném směru. Při tom považuje kárná rada svědkyni Arnoštu M-ovou, která pod přísahou udala, že byla u obvi-

něného osobně nějaký krátký čas před tím se svým mužem dvakrát v nějaké právní záležitosti a že měla za to, že ji zná, dále, že obviněný před podpisováním poslední vůle nic nepředčítal a neupozornil, že svědkem nesmí býti příbuzný »pořizujícího« — má zníti »dědice« — a že o tom vůbec nic nemluvil, — za předpojatou a na věci majetkově súčastněnou, poněvadž její muž následkem neplatnosti poslední vůle neobdržel z pozůstalosti D-ové tolik, kolik by byl obdržel jako universální dědic. Ostatně jest prý tvrzení M-ové, že ji obviněný znal, přímo vyvráceno údajem svědkyně Augusty M-é, úřednice obviněného, která prý tvrdí s určitostí, že M-ovou dříve v kanceláři neviděla a že tam před tím nikdy nebyla.

Odvolání zástupce komory brojí jednak proti tomu, že kárná rada nevzala za podklad svého nálezu údaje svědkyně M-ové, jednak také napadá právní posouzení postupu obviněným doznaného, uplatňujíc, že pouhým přečtením předpisů § 594 obč. zák. obviněný v daném případě nedostál zákonné povinnosti svého povolání. Pokud se týče skutkového zjištění, není správné, že svědkyně M-á, jak nález praví, přímo vyvrací tvrzení M-ové, že ji obviněný znal. Praví jen, že m y s l í, že ji neznal. Také netvrdí s u r č i t o s t í, že M-ová před tím nikdy v kanceláři nebyla, pravíc, že tam nebyla, pokud to svědkyně ví. Svědkyně M-á ovšem také nevyvrací tvrzení obviněného, že bezprostředně před sepsáním testamentu předčítal ustanovení zákona o nezpůsobilosti příbuzných dědicových býti svědky poslední vůle, neboť i podle svého seznání nebyla přítomna, když obviněný sepisoval koncept poslední vůle, kterou pak teprve nadiktoval do stroje, takže tvrzené poučení a upozornění mohlo se státi v její nepřítomnosti. Je tu tedy v příčině sporné otázky výpověď svědkyně M-ové proti výpovědi obviněného. Uváží-li se však, že od události až do výsledku svědkyně uplynula značná doba (plná čtyři léta), nelze nálezu důvodně vytknouti nesprávné hodnocení důkazů, když podle zásady »in dubio pro reo« zodpovídání se obviněného nepovažuje za vyvráceno, a to i když se přihlíží k tomu, že nevyšly na jevo žádné konkrétní okolnosti, které by nasvědčovaly předpojatosti svědkyně M-ové, nanejvýš když ani stížnost na obviněného nebyla podána snad M-ovými, nýbrž Štěpánem D-em, vdovcem po zůstavitelce. Je však přisvědčiti odvolateli, že obviněný za daných okolností nesměl se spokojiti s pouhým přečtením předpisu § 594 obč. zák. nebo sdělením jeho obsahu. Podle § 9 adv. ř. jest advokát povinen vésti zastoupení, které na sebe vezme, p o d l e z á k o n a a právo své strany hájiti pilně, věrně a svědomitě. Bylo tedy zkoumati, počínal-li si obviněný při sepisování posledního pořízení s náležitou svědomitostí, jejíž nedostatek může tu padati na váhu.

Platnost posledního pořízení je vázána zachováním určité formy. V daném případě šlo o písemné poslední pořízení allografní podle § 579 obč. zák. Při svědomitém vykonávání svého povolání měl tudíž obviněný postupovati tak bedlivě a opatrně, aby zákonem předepsané formě bylo vyhověno a aby se předešlo neplatnosti posledního pořízení. Proto, neznal-li osobně všechny přibrané svědky poslední vůle a jejich osobní poměr k dědici, bylo na něm, by se vhodnými dotazy přesvědčil

o jejich způsobilosti býti svědkem posledního pořízení, neboť i při přečtení předpisu § 594 obč. zák. nebyla vyloučena možnost přeslechnutí nebo neporozumění se strany svědků. Obviněný měl v daném případě býti tím opatrnější, ježto při povinné bdělosti nemohl přehlédnouti, že svědkyně M-ová má stejné rodinné jméno jako ustanovený universální dědic. Naznačené povinnosti nemohla obviněného zbaviti ani okolnost, že M-ová se mu snad mohla zdáti příliš starou na manželku »schovance« zůstavitelčina. Vždyť mohla býti k dědici i v jiném poměru příbuzenském nebo švagrovském, vylučujícím její způsobilost býti svědkyní posledního pořízení. Porušení povinnosti povolání, totiž svědomitého hájení práv strany je tedy spatřovati v tom, že obviněný při sepisování posledního pořízení nevynaložil dostatečnou bedlivost, a dav poslední pořízení podepsati nezpůsobilou svědkyní, zavinil tím jeho neplatnost.

Odvolatel uplatňuje, že postup obviněnému za vinu davaný zahrnuje v sobě i přečin zlehčení cti a vážnosti stavu. Je sice správné, že porušením povinnosti povolání může býti zlehčena i čest a vážnost stavu a že tato každým porušením povinnosti do jisté míry trpí. Rozeznávali však zákon přes to v §§ 2 a 39 odst. 2 kár. stat. mezi přečinem porušení povinnosti a přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, vysvítá z toho, že čin porušující povinnosti advokátského povolání lze podřaditi i pod skutkovou podstatu přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu jen, přistoupí-li k němu ještě zvláštní okolnosti, z nichž je na takové zlehčení cti a vážnosti stavu usuzovati (čís. 104 dis.). Podle zjištěného stavu věci závadný postup obviněného nepřičil se i ustanovení § 10 odst. 2 adv. řádu, který ukládá advokátu povinnost poctivosti a čestnosti v jeho počinech. Šlo tu jen o nešetření náležité bdělosti, aby se předešlo neplatnosti posledního pořízení z důvodu § 594 obč. zák. Proto, i když tento závadný postup se dostal k vědomosti osob, které nejsou příslušníky stavu advokátského, nelze v souzeném případě míti za to, že byl takového rázu, že by u nich mohl vyvolati nebezpečí nepříznivého úsudku i o ostatních členech advokátského stavu. Proto odvolání v tomto směru nebylo vyhověno.

Čís. 175 dis.

»Povoláním advokáta« ve smyslu § 8 a násl. adv. ř. jest rozuměti každou činnost, kde advokát, vystupuje jako zmocněnec stran (kapitola 22. obč. zák.) a současně jako znalec práva a právních poměrů vůbec, převzal na sebe závazek obstarávati záležitost a zájmy věci jemu svěřené se zvýšenou kautelou bezpečnosti (bezelstnosti a poctivosti), správnosti a svědomitosti. Při tom nezáleží na tom, zda určitý úkon či celá řada jednání byla mu svěřena z důvodu osobní známosti nebo příbuzenského poměru či zvláštní důvěry, snad se zřetelem k odborným jeho vědomostem; byl-li věcí pověřen jako advokát, jde při obstarání věci o výkon povolání.

Kažná činnost advokáta, jež má za účel vědomě spolupůsobiti při ošálení úřadů finančních a takto vymknouti se zákonitým daňovým či jiným platebním závazkům ke státu, porušuje povinnosti povolání a poškozujíc čest a vážnost stavu.